REGION SÖRMLAND

Handläggare
[redacted]
Samhällsplanering och infrastruktur

Datum
2024-07-01

Dokumentnummer
RS-LED24-0738-3

Remissvar - Samråd om ny regional utvecklingsplan

Ert diarienummer: RS 2024–0344

Region Sörmland har fått ta del av samrådsförslag för Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen. Utvecklingsplanen ska fungera som ett gemensamt verktyg för berörda aktörer att arbeta mot gemensamma mål för att regionen ska utvecklas på ett hållbart sätt.

I remissens missiv presenteras ett antal frågeställningar gällande styrkor och utmaningar, vision, mål och prioriteringar, rumslig utveckling och plankarta samt gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen och former för samverkan. Dessa frågeställningar har beaktats i detta remissvar.

Region Sörmland har tidigare lämnat inspel på arbetet med den nya regionala utvecklingsplanen. Region Sörmland vill återigen poängtera att de storregionala funktionella sambanden och beroendet av varandra inom Östra Mellansverige blir allt viktigare. Utvecklingen behöver fortsätta planeras i samverkan med de andra länen i östra Mellansverige i en kraftsamling för en hållbar utveckling. Därför är det av vikt att de strategiska inriktningarna från det etablerade samarbetet inom Östra Mellansverige 2050 (ÖMS 2050) beaktas, arbetas in och återspeglas i förslaget för den regionala utvecklingsplanen.

Sammanfattningsvis är det huvudsakliga perspektivet för Region Sörmland de storregionala samband till och från Stockholmsregionen, integrationen mot de regionala kärnorna. Då framför allt Södertälje och Flemingsberg samt de ömsesidiga kopplingarna mellan Sörmland och Stockholm som ska fortsätta utvecklas och stärkas, både kring rumslig struktur och organisatoriskt. Detta för att gemensamt nå målet om en hållbar regional utveckling men även stärka den regionala och storregionala balansen i Stockholm-Mälarregionen.

Styrkor och utmaningar

Planens styrka är den övergripande rumsliga strukturen som syftar till en flerkärnighet med regionala stadskärnor. Frågor om regional balans behöver dock genomsyra planen i större utsträckning.

Frågan om energiförsörjning och hur regionen ska möta kommande utmaningar med elbrist och så vidare bör lyftas på ett tydligare sätt.

Energiförsörjning är en tydlig regional och storregional fråga och den regionala utvecklingsplanen har här ett ansvar att peka på den framtida utvecklingen ur ett regionalt perspektiv. Dels genom vision och mål, dels genom att hantera frågan i den rumsliga utvecklingen. Hur ställer sig den regionala utvecklingsplanen exempelvis till vätgasproduktion och energilagring?

I ett förändrat klimat och en förändrad omvärld är livsmedelsförsörjningen fundamental. Den regionala utvecklingsplanen hanterar delvis frågan men sammantaget skulle frågan om just sårbarheter och förutsättningar avseende livsmedelsberedskap och försörjning kunna fördjupas ytterligare.

Den digitala infrastrukturen skapar förutsättningar för Stockholmsregionen att kunna fortsätta vara en tillväxtmotor, ger mervärden för invånarna och ökar förutsättningarna att uppnå klimatmål. Det är viktigt att den digitala infrastrukturen byggs ut, inte minst på landsbygden, för att möta de växande behoven av digital tillgänglighet. Digitala arbetssätt är en väg att gå för att stärka tillgången till rätt kompetens. Den regionala utvecklingsplanen lyfter digital tillgänglighet i generella termer men denna fråga bör förtydligas ytterligare genom ställningstaganden och prioriteringar.

Vision, mål och prioriteringar

Region Sörmland delar beskrivningen av Hållbar utveckling som tre ömsesidigt beroende dimensioner i form av ekonomi som motor, socialt som mål och ekologi som yttre begränsning. Modellens principer återfinns föredömligt i resonemang och beskrivningar genom hela dokumentet och parkeras inte i ett isolerat avsnitt.

Region Sörmland ser positivt på det övergripande målet “en tillgänglig och robust region utan klimatpåverkande utsläpp” och Region Stockholms inkludering av mål kopplat till transporteffektivitet och att prioritera hållbart resande i transportplaneringen.

Den regionala utvecklingsplanen pekar på kopplingen mellan Stockholm och Oslo, här bör även kopplingen mellan Stockholm och Köpenhamn/Öresund lyftas och prioriteras. Detta utifrån dess storregionala och nationella betydelse.

Rumslig utveckling och plankarta

För Stockholmsregionen och inte minst de södra regionala stadskärnorna, är kopplingen mot Sörmland viktig. Många reser över länsgränsen dagligen för arbete, bostad, utbildning, kultur och så vidare. Strukturkartan behöver förtydligas med kopplingen mot Sörmland. Den storregionala noden Nyköping finns inte med i kartan och inte heller Stockholm Skavsta flygplats. De storregionala kopplingarna i strukturkartan bör utgå från de gemensamma utgångspunkterna i ÖMS 2050 och de storregionala nodstäder som definierats inom samarbetet.

Med utgångspunkt i den storregionala utvecklingen saknar Region Sörmland Stockholm Skavsta i den regionala utvecklingsplanen. Stockholm Skavsta är en viktig del för den internationella tillgängligheten och kompetensförsörjningen. Skavsta har ett fördelaktigt geografiskt läge, inte minst för den södra delen av Stockholmsregionen och dess regionala noder för vilka tillgängligheten till flygplatsen stärks ytterligare med Ostlänken. Stockholm Skavstas roll bör belysas i sammanhanget storregionalt flygplatssystem och kan därmed stärka och komplettera Arlandas konkurrenskraft och därmed stärka den internationella tillgängligheten.

Gällande tillgängligheten från Stockholmsregionens södra del mot Sörmland finns det endast en nationell/regional vägkoppling över länsgränsen, i form av E4/E20 broarna i Södertälje, vilket är en sårbarhet. Utifrån ett redundans- och sårbarhetsperspektiv anser Region Sörmland att denna koppling bör belysas i den regionala utvecklingsplanen med ställningstaganden för hur denna fråga ska hanteras framåt på regional nivå.

Det är positivt att den regionala utvecklingsplanen inte bara belyser behov av utökad spårkapacitet mellan Stockholm och Järna/Södertälje utan också depåer och terminaler, vilket är viktigt för den fortsatta regionala utvecklingen. Region Sörmland önskar dock att utvecklingsplanen mer konkret tydliggör hur behovet av ökad spårkapacitet bör hanteras på denna sträcka. Här bör Grödingebanan också adresseras i utvecklingsplanen som ett objekt med behov av satsningar och investeringar.

Region Sörmland saknar godsperspektivet i den regionala utvecklingsplanen. Denna fråga är av stor vikt för den fortsatta utvecklingen och det storregionala perspektivet. Utifrån detta bör utvecklingsplanen lyfta denna fråga ytterligare genom prioriteringar och ställningstaganden.

De utpekade regionala cykelstråken saknar koppling mot Sörmland. I Sörmlands målbild för regionala cykelstråk lyfts ett antal utpekade stråk till närliggande län, varav tre sträcker sig över länsgränsen till Stockholm. Region Sörmland ser gärna att Region Stockholms plan för regionala cykelstråk återspeglar dessa stråk för att främja möjligheterna till hållbara och aktiva resor i vardagen och på fritiden över länsgränsen. Av de tre stråken anses stråket Gnesta - Södertälje/Stockholm som särskilt prioriterat, där sträckan Gnesta - Mölnbo - Järna inte pekas ut i den regionala utvecklingsplanen. På sikt bör även länkarna Läggesta - Nykvarn och Vagnhärad - Järna inkluderas.

Tidsperspektivet för den regionala utvecklingsplanen sträcker sig längre än beslutad Nationell plan för infrastruktur och beslutad Länsplan för transportinfrastruktur, vilka hanterar beslutade infrastruktursatsningar i Stockholmsregionen. Region Sörmland saknar visionen för transportinfrastrukturen som sträcker sig längre än beslutade planer i den regionala utvecklingsplanen. Hur ser Region Stockholm på utvecklingen av transportinfrastrukturen fram till 2060 och vilka andra objekt är viktiga för regional och storregional utveckling?

Gällande näringsliv och kompetens, lyfts Stockholm och Uppsalas starka sektor inom Life Science med kluster som skapar mervärden för båda regionerna. Region Sörmland vill också peka på den starka gemensamma sektorn inom tung fordonsindustri som Stockholm har gemensamt med övriga Mälardalen och regionerna i östra Mellansverige.

Region Sörmland ser positivt på framtagandet av ett fördjupat underlag kring grönstrukturen som också omfattar landsbygdsområden i större utsträckning än tidigare. Dock finns det ett antal grönområden intill och över länsgränsen mellan Sörmland och Stockholm där kopplingen bör förtydligas i kartan.

Gemensamt ansvar för den regionala utvecklingen och former för samverkan

Region Sörmland ser ett stort värde i den storregionala samverkan som förekommer idag kring utvecklingen i östra Mellansverige, exempelvis inom ÖMS 2050 och menar därför att det är av stor betydelse att RUFS kompletteras med de storregionala perspektiven samt mål och inriktningar för ÖMS 2050-samarbetet.

Handläggare
[redacted]
Samhällsplanering och infrastruktur

Datum
2024-07-01

Dokumentnummer
RS-LED24-0738-3

Energiförsörjning är en fråga där samverkan mellan Region Stockholm och Region Sörmland är en viktig förutsättning för att hantera nuvarande och kommande utmaningar. Detta gäller även gods och frågor kopplade till detta.

REGION SÖRMLAND

[redacted]
Regionstyrelsens ordförande

[redacted]
Regiondirektör